

Guía Docente				
Datos Identificativos			2019/20	
Asignatura (*)	Teoría Económica Internacional	Código	611G01029	
Titulación	Grao en Economía			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía			
Coordinación	Mendez Naya, Jose	Correo electrónico	jose.mendez@udc.es	
Profesorado	Mendez Naya, Jose	Correo electrónico	jose.mendez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Análise teórica dos principais problemas de economía internacional, empezando pola presentación das teorías tradicionais do comercio internacional para, a continuación, presentar os principais modelos correspondentes as novas teorías. Na segunda parte da asignatura procederase ó análise dos efectos e implicacións das distintas políticas comerciais e macroeconómicas no contexto dunha economía aberta. Para seguir as explicacións son necesarios uns coñecementos básicos de teoría económica, tanto microeconómica coma macroeconómica.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	CE1- Contribuír á boa xestión da asignación de recursos tanto no ámbito privado como no público.
A2	CE2-Identificar e anticipar problemas económicos relevantes en relación coa asignación de recursos en xeral, tanto no ámbito privado como no público.
A3	CE3-Aportar racionalidade á análise e á descripción de calquera aspecto da realidade económica.
A4	CE4-Avaliar consecuencias e distintas alternativas de acción e seleccionar as mellores, dados os obxectivos.
A5	CE5-Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas da economía (internacional, nacional ou rexional) ou de sectores da mesma.
A6	CE6-Redactar proxectos de xestión económica a nivel internacional, nacional ou rexional. Integrarse na xestión empresarial.
A7	CE7-Identificar as fontes de información económica relevante e o seu contido.
A8	CE8-Entender as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais acerca de cómo funciona a economía.
A9	CE9-Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
A10	CE10-Usar habitualmente a tecnoloxía da información e as comunicación en todo o seu desempeño profesional.
A11	CE11-Leer e comunicarse no ámbito profesional en máis dun idioma, en especial en inglés.
A12	CE12-Aplicar á análise dos problemas criterios profesionais baseados no manexo de instrumentos técnicos.
A13	CE13-Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.
B1	CB1 - Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nun área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e que soe encontrar nun nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que se demostran por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa entona de traballo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía

B6	CG1- Que os estudantes formados se convertan en profesionais capaces de analizar, reflexionar e intervir sobre os diferentes elementos que constitúen un sistema económico
B7	CG2 - Que os estudantes coñezan o funcionamento e as consecuencias dos sistemas económicos, as distintas alternativas de asignación de recursos, acumulación de riqueza e distribución da renda e estean en condicións de contribuír ao seu bo funcionamento e mellora
B8	CG3 -Que os estudantes sexan capaces de identificar e anticipar os problemas económicos relevantes, identificar alternativas de resolución, seleccionar as máis axeitadas e avaliar os resultados aos que conduce.
B9	CG4 -Que os estudantes respecten os dereitos fundamentais e de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con minusvalidez.
C1	CT1-Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT2-Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	CT3-Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT4-Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	CT5-Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	CT6-Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Análise crítico de diferentes fontes de información relacionadas coa economía internacional, elaboración de informes e traballo en equipo.	A1	B1	C1
	A2	B2	C3
	A3	B3	C4
	A4	B4	C6
	A5	B5	C7
	A6	B6	C8
	A7	B7	
	A8	B8	
	A9	B9	
	A10		
	A11		
	A12		
	A13		
Aplicación da metodoloxía económica ao estudo de diferentes problemas relacionados coa economía internacional.	A1	B1	C1
	A2	B2	C4
	A3	B3	C5
	A4	B4	C6
	A5	B5	C7
	A6	B6	C8
	A7	B7	
	A8	B8	
	A9	B9	
	A10		
	A11		
	A12		
	A13		

Análise e exposición de textos e lecturas especializadas.	A2	B1	C1
	A3	B2	C3
	A4	B3	C4
	A5	B4	C5
	A6	B5	C6
	A7	B6	C7
	A8	B7	C8
	A9	B8	
	A10	B9	
	A11		
	A12		
	A13		
Iniciación ao proceso de investigación na materia.	A1	B1	C1
	A2	B2	C4
	A3	B3	C5
	A4	B4	C6
	A5	B5	C7
	A6	B6	C8
	A7	B7	
	A8	B8	
	A9	B9	
	A10		
	A11		
	A12		
	A13		

Contidos	
Temas	Subtemas
INTRODUCCIÓN	1- A globalización da economía. 2- O alcance da economía internacional. 3- As ganancias do comercio internacional. 4- O proteccionismo. 5- A balanza de pagamentos e os mercados cambiario. 6- As políticas macroeconómicas nunha economía aberta: coordinación internacional de políticas.
PARTE I: TEORÍAS DO COMERCIO INTERNACIONAL	I.1- Teorías clásicas do comercio internacional. O modelo Ricardiano de comercio. I.2 Teoría neoclásica do comercio internacional: o equilibrio internacional. I.3 Dotación de recursos e comercio internacional: o modelo de Heckscher-Ohlin. I.4 As novas teorías do comercio Internacional: Economías de escala, competencia imperfecta e comercio internacional.

PARTE II: POLÍTICA COMERCIAL INTERNACIONAL	II.1- Os instrumentos de política comercial
	II.2- A economía política da política comercial
	II.3 Teoría da integración económica
PARTE III: TEORÍA MONETARIA INTERNACIONAL	III.1- Introducción: balanza de pagamentos e mercado de divisas
	III.2- Mecanismos de axuste automático da balanza de pagamentos.
	III.3 Políticas de axuste

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A9	17	34	51
Discusión dirixida	A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 B2 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	10	14	24
Estudo de casos	A2 A3 A4 A5 A7	10	10	20
Lecturas	A2 A3 A4 A5 A7	5	15	20
Seminario	A2 A3 A4 A5 A7	4	0	4
Proba obxectiva	A2 A3 A4 A5 A7	2	18	20
Atención personalizada		11	0	11
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe
Discusión dirixida	Cuestións teóricas e prácticas para resolver en sesións interactivas
Estudo de casos	Formúlase un caso real e o alumno, sobre a base dos coñecementos teóricos adquiridos, debe de analízalo e comentalo
Lecturas	Análise de lecturas complementarias e exposición das principais ideas recollidas nestas
Seminario	Desenvolvemento de aspectos específicos dos temas expostos nas sesións maxistras así como aclaración de dúbidas relacionadas coa materia. Estes seminarios desenvolveranse en grupos reducidos dun máximo de 15 alumnos.
Proba obxectiva	Proba escrita que pode combinar exercicios con preguntas de resposta múltiple, de resposta breve e/ou de desenvolvemento.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas Discusión dirixida Estudo de casos Seminario	Durante o desenvolvemento das sesións interactivas e seminarios atenderase de forma individualizada ou en grupo aos alumnos, facendo un seguimento dos problemas que se lles poidan presentar así como a aclaración das distintas cuestións formuladas. A parte, atenderase de forma individualizada aos alumnos no horario de tutorías.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Lecturas	A2 A3 A4 A5 A7	Valorarase a exposición da lectura e as respostas dadas ás preguntas formuladas.	10
Discusión dirixida	A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 B2 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Valoraranse as respostas ofrecidas polos alumnos ás cuestións prácticas e teóricas formuladas	10
Estudo de casos	A2 A3 A4 A5 A7	Valoraranse as solucións propostas así como os comentarios realizados sobre a base dos conceptos teóricos da materia	10
Proba obxectiva	A2 A3 A4 A5 A7	Cualificarase a proba escrita con diferentes ponderacións para as diferentes cuestións formuladas en función da súa dificultade e importancia para a materia. En xeral, as cuestións abrangerán todos os temas expostos nas clases presenciais e haberá que contestalas de forma concisa e clara	70

Observacións avaliación

A valoración de casos, discusións e exposicións levarase a cabo por medio de probas de avaliación continua. Para superar a asignatura haberá que obter como mínimo 3,5 puntos sobre 7 na proba obxectiva. Aqueles alumnos que participen en actividades de avaliación (continua e/ou final) e non superen a asignatura serán calificados coa nota de suspenso.

Os criterios de avaliación da segunda oportunidade serán os mesmos que os que figuran para a primeira.

Os mesmos criterios anteriores aplicaranse a os alumnos con

dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de

asistencia. O profesor acordará con cada alumno a tempo parcial a data para realizar as probas de avaliación continua.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Chacholiades, M. (1992). Economía Internacional. México: McGraw-Hill - Pugel, T. A. (2004). Economía Internacional. Madrid: McGraw-Hill - Salvatore, D. (2005). Economía Internacional. México: Limusa Wiley - Tugores, J. (2013). Economía Internacional. Globalización e Integración Regional. Madrid: McGraw-Hill - Tugores, J. (2005). Economía Internacional. Madrid: McGraw-Hill - Krugman, P. R.; Obsfelt, M. y Melitz, M. (2016). Economía Internacional. Teoría y Política. Madrid: Pearson - Feenstra, R. C. y Taylor, A. M. (2011). Comercio Internacional. Barcelona: Reverte
Bibliografía complementaria	- Bhagwati (1987). International Trade: Selected Readings. M.I.T. Press - Bengoechea, A. y otros (2002). Ejercicios de Economía Internacional. Madrid: Prentice Hall - Bhagwati (1984). Comercio Internacional: Textos Escogidos. Tecnos - Harold, J. (2001). The End of Globalization: Lessons from the Great Depression. Cambridge: Harvard University Press - Ricardo, D. (1963). The Principles of Political Economy and Taxation. Homewood, IL: Irwin - Samuelson, P. (1948). International Trade and the Equalizaion of Factor Prices. Economic Journal 58, pp. 163-184 - Helpman, E. y Krugman, P. (1985). Market Structure and Foreign Trade. Cambridge: Mit Press - Porter, M. (1991). La Ventaja Competitiva de las Naciones. Barcelona: Plaza y Janés - Corden W. M. (1971). The Theory of Protection. Oxford: Clarendon Press - Bhagwati, J. (1988). Protectionism. Cambridge: MIT Press - Bilson, E. O. y Marston, R. C. (1984). Exchange Rate Theory and Practice. Chicago: University of Chicago Press - Williamson, J. (1994). Estimating Equilibrium Exchange Rates. Washington D.C.:Institute for International Economies - Argy, V. y Porter, M. (1972). The Forward Exchange Market and the Effects of Domestic and External Disturbances under Alternative Exchange Rates Systems. International Monetary Fund Staff Papers 19, Pgs. 503-32

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Principios de Microeconomía/611G01001

Principios de Macroeconomía/611G01005

Matemáticas I/611G01009

Microeconomía e Mercados/611G01012

Macroeconomía/611G01017

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Para seguir a materia recoméndase que o alumno cursase as materias de microeconomía e macroeconomía a nivel intermedio. É especialmente recomendado repasar os conceptos básicos da teoría neoclásica tanto da produción como do consumo.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías